

2. PHÂN TÍCH CẤU TRÚC SÁCH VÀ CẤU TRÚC BÀI HỌC

2.1 Phân tích ma trận nội dung

SGK *Âm nhạc 6* được biên soạn để thực hiện các mục tiêu và yêu cầu của Chương trình môn Âm nhạc ban hành năm 2018. Căn cứ vào nội dung, yêu cầu cần đạt về phẩm chất, năng lực của HS trong Chương trình, nhóm đã cụ thể hoá thành nội dung kiến thức thể hiện trong SGK *Âm nhạc 6*.

Các nội dung yêu cầu cần đạt trong chương trình được cụ thể hoá như sau:

Nội dung Chương trình	Nội dung SGK	Yêu cầu cần đạt của chương trình và được cụ thể hoá trên nội dung SGK
<p>Hát</p> <p>Bài hát phù hợp với lứa tuổi HS (11 – 12 tuổi), dân ca Việt Nam và bài hát nước ngoài. Các bài hát có nội dung, âm vực phù hợp với độ tuổi; đa dạng về loại nhịp và tính chất âm nhạc. Một số bài có 2 bè đơn giản.</p>	<p>Hát: 08 bài</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Con đường học trò</i> – <i>Đời sống không già vì có chúng em</i> – <i>Thầy cô là tất cả</i> – <i>Những ước mơ</i> – <i>Mưa rơi</i> – <i>Chỉ có một trên đời</i> – <i>Hãy để mặt trời luôn chiếu sáng</i> – <i>Bác Hồ – Người cho em tất cả</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca, sắc thái bài hát. – Nêu được tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. – Phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau giữa các câu hát; nhận biết được câu, đoạn trong bài hát. – Cảm nhận được sắc thái tình cảm, nội dung và ý nghĩa của bài hát. – Biết nhận xét về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác. – Biết thể hiện bài hát bằng các hình thức: hát đơn ca, song ca; hát tốp ca, đồng ca với 2 bè đơn giản; hát kết hợp vận động cơ thể; hát kết hợp gõ đệm bằng nhạc cụ; hát kết hợp vận động phụ hoạ. – Biết vận dụng, sáng tạo các hình thức mới để biểu diễn bài hát ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.
<p>Nghe nhạc</p> <p>Nghe một số bản nhạc có lời và không lời phù hợp với độ tuổi.</p>	<p>Nghe nhạc: 07 bài</p> <ul style="list-style-type: none"> – 3 ca khúc Việt Nam: + Bài hát <i>Tháng năm học trò</i> + Bài hát <i>Nhớ ơn thầy cô</i> + Bài hát <i>Việt Nam quê hương tôi</i> – 01 bài hát nước ngoài: Bài hát <i>Auld Lang Syne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc khi nghe nhạc. – Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; biết tưởng tượng khi nghe nhạc. – Biết vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu. – Nêu được tên bản nhạc và tên tác giả.

Nội dung Chương trình	Nội dung SGK	Yêu cầu cần đạt của chương trình và được cụ thể hoá trên nội dung SGK
	<ul style="list-style-type: none"> – 02 bản nhạc cổ điển: + Tác phẩm <i>The Blue Danube</i> + Trích đoạn chương IV bản <i>Giao hưởng số 9</i> – 01 bản hoà tấu dàn nhạc dân tộc: <i>Mừng hội hoa bông</i> 	
<p>Đọc nhạc</p> <p>Giọng Đô trưởng.</p> <p>Bài luyện tập cơ bản về quãng, về tiết tấu. Các bài đọc nhạc để đọc, âm vực phù hợp với độ tuổi.</p> <p>Bài sử dụng trường độ: tròn, trắng, trắng có chấm dôi, đen, đen có chấm dôi, móc đơn, và các dấu lặng.</p> <p>Một số bài có 2 bè đơn giản.</p>	<p>Đọc nhạc: 05 bài</p> <ul style="list-style-type: none"> – 03 bài theo nội dung của chủ đề: + Bài đọc nhạc số 1 + Bài đọc nhạc số 3 + Bài đọc nhạc số 5 – 02 bài nước ngoài: + Bài đọc nhạc số 2 – <i>Suliko</i> + Bài đọc nhạc số 4 – <i>Pê-chi-a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng. – Đọc đúng tên nốt, thể hiện đúng cao độ và trường độ bài đọc nhạc. – Hiểu được các kí hiệu trong bài đọc nhạc, phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau của các nét nhạc. – Biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm. – Biết ghép lời hoặc đặt lời mới hát sau khi học bài đọc nhạc. – Cảm nhận được tinh chất của bài đọc nhạc.

Nội dung Chương trình	Nội dung SGK	Yêu cầu cần đạt của chương trình và được cụ thể hoá trên nội dung SGK
<p>Nhạc cụ</p> <p>Một số bài tập tiết tấu, giai điệu và hoà âm đơn giản. Bài sử dụng trường độ: tròn, trắng, trắng có chấm dôi, đen, đen có chấm dôi, móc đơn, và các dấu lặng.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Nhạc cụ giai điệu: Viết theo hướng mở: Chọn viết 2 nhạc cụ recorder và kèn phím thể hiện nội dung trong các chủ đề 2, 4, 6, 8 (<i>GV linh hoạt chọn 1 trong 2 nhạc cụ để dạy HS hoặc đề xuất chọn 1 nhạc cụ khác phù hợp với địa phương</i>). – Nhạc cụ tiết tấu: Thực hiện dạy và học trong suốt các chủ đề thông qua các hoạt động gõ đệm cho bài hát, đọc nhạc. Các loại nhạc cụ được sử dụng gõ đệm như: tambourine, triangle (kẽng tam giác), maracas, thanh phách, song loan, ... Nhạc cụ tự làm từ những đồ dùng đã qua sử dụng (vỏ con trai, các loại hộp nhựa, sắt trang trí thành trống nhỏ, ...). 	<ul style="list-style-type: none"> – Biết chơi nhạc cụ đúng tư thế và đúng kĩ thuật. – Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định. – Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà, biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc. – Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu và hoà tấu. – Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hoà tấu hoặc đệm cho bài hát. – Biết nhận xét về cách chơi nhạc cụ của bản thân hoặc người khác. – Tự làm được nhạc cụ gõ đơn giản từ chất liệu sẵn có. – Biết biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.

Nội dung Chương trình	Nội dung SGK	Yêu cầu cần đạt của chương trình và được cụ thể hoá trên nội dung SGK
<p>Lí thuyết âm nhạc</p> <ul style="list-style-type: none"> – Các thuộc tính cơ bản của âm thanh có tính nhạc. – Kí hiệu âm bằng hệ thống chữ cái Latin. – Nhịp $\frac{4}{4}$. – Cung, nửa cung. – Các bậc chuyển hoá, dấu hoá. 	<p>Lí thuyết âm nhạc</p> <p>Được cụ thể hoá nội dung trong Chương trình bằng các nội dung kiến thức trong mạch học Hát, Đọc nhạc, Nhạc cụ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Nhận biết và thể hiện được một số kí hiệu âm nhạc thông qua thực hành. – Giải thích được ý nghĩa của một số kí hiệu và thuật ngữ âm nhạc. – Cảm nhận được tính chất nhịp $\frac{4}{4}$. – Biết ghi chép bản nhạc đơn giản.
<p>Thường thức âm nhạc</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tìm hiểu nhạc cụ: Một số nhạc cụ phổ biến của Việt Nam và nước ngoài. – Tác giả và tác phẩm: Một số nhạc sĩ tiêu biểu của Việt Nam và thế giới. 	<p>Thường thức âm nhạc</p> <ul style="list-style-type: none"> – Giới thiệu nhạc cụ Việt Nam và nước ngoài: <ul style="list-style-type: none"> + Khèn và sáo + Đàn piano – Giới thiệu 01 nhạc sĩ Việt Nam: Giới thiệu nhạc sĩ Văn Ký và tác phẩm <i>Bài ca hy vọng</i>. – Giới thiệu 01 nhạc sĩ nước ngoài: Giới thiệu nhạc sĩ Johannes Brahms và tác phẩm <i>Lullaby</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – Cảm nhận và phân biệt được âm sắc của nhạc cụ. – Nêu được tên và các đặc điểm của nhạc cụ. – Nhận biết được nhạc cụ khi nghe hoặc xem biểu diễn. – Nêu được đôi nét về cuộc đời và thành tựu âm nhạc của nhạc sĩ; kể tên một vài tác phẩm tiêu biểu. – Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc. – Biết vận dụng kiến thức đã học vào các hoạt động âm nhạc.

Nội dung Chương trình	Nội dung SGK	Yêu cầu cần đạt của chương trình và được cụ thể hoá trên nội dung SGK
<ul style="list-style-type: none"> - Hình thức biểu diễn: Hát bè. - Âm nhạc và đời sống: Một số nghệ sĩ, nghệ nhân, nhà nghiên cứu,... có nhiều đóng góp cho nền âm nhạc Việt Nam. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tìm hiểu hình thức Hát bè qua hoạt động hát, biểu diễn vận dụng từ bài hát đã học: + Hát bè hoà âm: <i>Đời sống không già vì có chúng em</i> + Hát bè đuổi: <i>Thấy cô là tất cả</i> - Tìm hiểu bài hát <i>Như có Bác trong ngày đại thắng</i> thông qua phần Kể chuyện âm nhạc để biết thêm hoàn cảnh ra đời của bài hát và giá trị lịch sử của bài hát đã đi cùng năm tháng. Hiểu biết thêm về tác giả bài hát đã có nhiều đóng góp cho nền âm nhạc Việt Nam. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nêu được đặc điểm và tác dụng của hát bè. - Nhận biết được một số hình thức hát bè đơn giản. - Vận dụng hát bè vào các hoạt động âm nhạc. - Nêu được một số dữ kiện lịch sử trong nội dung Kể chuyện âm nhạc: <i>Âm vang một khúc khải hoàn ca</i>. - Hiểu biết thêm về tác giả bài hát đã có nhiều đóng góp cho nền âm nhạc Việt Nam. - Cảm nhận được giai điệu, lời ca, ý nghĩa lịch sử của tác phẩm

Nội dung, kiến thức trên được sắp xếp theo mốc thời gian, sự kiện trong năm học, các bài hát được lựa chọn phù hợp với lứa tuổi HS lớp 6 (11-12 tuổi) và HS đại trà trên mọi vùng miền đất nước. Nội dung các chủ đề mang tính giáo dục HS tình yêu quê hương đất nước, yêu chuộng hoà bình, lòng biết ơn, nhân ái, tình cảm gia đình, thầy cô, bạn bè và mái trường.